

UP Board Solutions for Class 6 Sanskrit Chapter 10

प्रहेलिका:

अभ्यासः ।

प्रश्न 2. पूर्णवाक्येन उत्तरत

यथा- कः वीरः असिवत्र कार्यं करोति? – कुम्भकारस्य तन्तु असिवतू कार्यं करोति।

(क) यस्य आदी 'न' अस्ति तथा अन्ते 'नः' अस्ति एवं मध्ये 'य' अस्ति, सः कः अस्ति?

उत्तर– यस्य आदौ 'न' अस्ति तथा अन्ते 'नः' अस्ति एवं मध्ये 'य' अस्ति, सः नयनः अस्ति।

(ख) यस्य प्रकाशः शीतलः अस्ति तथा च कलाभिः वर्धते, सः कः अस्ति?

उत्तर– यस्य प्रकाशः शीतलः अस्ति तथा च कलाभिः वर्धते, सः चन्द्रः अस्ति।

(ग) कः वृक्षाग्रवासी अस्ति परं पक्षिराजः नास्ति?

उत्तर– नारिकेलः वृक्षाग्रवासी अस्ति परं पक्षिराजः नास्ति।

प्रश्न 3. मञ्जूषातः समानार्थक पदानि चित्वा लिखत (लिखकर)

यथा – समुद्रः – जलधिः, चन्द्रः – शशिः, मेघः – घनः, जलम् – नीरम्, चक्षु – नेत्रम्

प्रश्न 4. विलोमपदानि परस्परं योजयत (जोड़े बनाकर)

वीरः – कायरः,

गतः – आगतः,

प्रकाशः – अन्धकारः,

शीतलः – तप्तः

प्रियः – अप्रियः।

प्रश्न 5. सन्धि-विच्छेदं कुरुत (करके) –

पदम् सन्धि-विच्छेदः।

तस्यान्तः तस्य + अन्तः

चैव च + एव

वृक्षाग्रवासी वृक्ष + अग्रवासी

प्रश्न 6. पाठात् क्रियापदानि चित्वा लिखत –

यथा – वसति – तिष्ठाति वर्धते क्षीयते हरति कुरुते ।

प्रश्न 7. वाक्यानि पूरयत (पूरा करके)

(क) प्रकाशः शीतलः यस्य यः कलाभिः च वर्धते।

(ख) वृक्षाग्रवाणी न च पक्षिराजः।